

PM - Förstärkt uppsiktsplikt del 2

Regionstyrelsen har enligt kommunallagen att för varje hel- och delägt aktiebolag årligen pröva om den verksamhet som bedrivits under föregående kalenderår varit kommunalrättsligt kompetenslig. Denna prövning medför dock inte en skyldighet för styrelsen att granska samtliga affärshändelser som förekommit under kalenderåret. Granskningen ska möjliggöra en bedömning av om verksamheten som helhet bedrivits kompetensligt. Prövningen av om bolagens verksamhet varit kommunalrättsligt kompetenslig baseras på bolagsordningar, ägardirektiv, styrelseprotokoll och lekmannarevisorernas granskningsrapporter för verksamhetsåret 2020.

Regionstyrelsen beslutade den 10 juni rörande den förstärkta uppsiktsplikten beträffande flertalet av Region Västerbottens bolag. Återstående bolag prövas i detta PM enligt nedan redovisad sammanfattning.

AC-Net Externservice AB (delägt till 51 %)**Fastställt kommunalt ändamål och kommunala befogenheter**

Bolagets ändamål är att generera samhällsnytta med förbud för spekulativ verksamhet och med tillämpande av kommunal självkostnadsprincip verka för tillgång till ett regionalt datanät för i första hand bolagets ägare och i andra hand kunder på den öppna marknaden.

Bolaget ska i sin verksamhet agera med iakttagande av samma begränsningar som skulle ha gällt om verksamheten i stället utförts i kommunal regi. Detta innebär att bolaget ska säkerställa att det agerar inom det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Årsredovisning 2020 samt granskning

Årsredovisning har upprättats för verksamhetsåret 2020. Revisorerna har inför bolagsstämman granskat årsredovisningen och gör den sammantagna bedömningen att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt och att årsredovisningen ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av AC Net Externservice ABs räkenskaper.

Lekmannarevisionen kan i sin granskningsrapport inte uttala sig om huruvida bolaget har bedrivits i enlighet med de kommunala ändamålen och de kommunala befogenheterna, dels på grund av att bolaget själv inte gjort någon sådan prövning dels på grund av att styrelseprotokollen var för bristfälligt utformade för att sådan prövning skulle vara möjlig.

Kommentarer i övrigt

På ägarsamråd den 12 mars år 2021 behandlades synpunkter på bolagskonstruktion med två bolag från revisorerna, p. 7. Synpunkterna sammanfattades med att ägardirektiven behöver ses över rörande närstående transaktioner för utbyte av tjänster mellan de två AC Net-bolagen samt att ägarna fortsatt behöver diskutera frågan om behovet av två AC-Net bolag.

Med anledning av lekmannarevisionens kritik och de diskussioner som förts med anledning av revisorernas synpunkter samt att underlaget för att bedöma om bolaget har bedrivits i enlighet med de kommunala ändamålen och befogenheterna är så bristfälligt att prövning inte låter sig göras föreslås regionstyrelsen besluta att det inte är möjligt att avgöra huruvida bolaget bedrivits i enlighet med de kommunala ändamålen och befogenheterna i enlighet med 6 kap. 9 § KL ska regionstyrelsen lämna förslag på nödvändiga åtgärder till regionfullmäktige. Regionstyrelsen föreslås därför besluta föreslå regionfullmäktige att besluta uppdra till regionala utvecklingsnämnden att utreda frågan om behovet av två AC-Net bolag, verka för en kvalitetshöjning av bolagets styrelseprotokoll samt att säkerställa att bolaget fullföljer kravet i befintligt ägardirektiv om att själv pröva om bolagets verksamhet varit förenlig med de kommunala ändamålen och bedrivits inom de kommunala befogenheterna.

AC-Net Internservice AB (delägt till 51 %)**Fastställt kommunalt ändamål och kommunala befogenheter**

Enligt bolagsordning gällande för verksamhetsåret 2020, så är ändamålet med företagets verksamhet att generera samhällsnytta med förbud för spekulativ verksamhet och med tillämpande av kommunal självkostnads- och lokaliseringsprincip ska bolaget verka för tillgång till regionalt datanät för sina ägare.

Bolaget ska i sin tur agera med iakttagande av samma begränsningar som skulle ha gällt om verksamheten istället utförts i kommunal regi. Detta innebär att bolaget ska säkerställa att det agerar inom det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Inom ramen för verksamheten ska bolaget medverka till att driva på utvecklingen inom IT, data- och telefoniområdet samt idka därmed förenlig verksamhet.

Årsredovisning 2020 samt granskning

Årsredovisning för verksamhetsåret 2020 har upprättats.

Revisorerna har granskat årsredovisningen och gör den sammantagna bedömningen att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt och att årsredovisningen ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av AC Net Internservice ABs räkenskaper.

Lekmannarevisionen kan i sin granskningsrapport inte uttala sig om huruvida bolaget har bedrivits i enlighet med de kommunala ändamålen och de kommunala befogenheterna, dels på grund av att bolaget själv inte gjort någon sådan prövning dels på grund av att styrelseprotokollen var för bristfälligt utformade för att sådan prövning skulle vara möjlig.

Kommentarer i övrigt

På ägarsamråd den 12 mars år 2021 behandlades synpunkter på bolagskonstruktion med två bolag från revisorerna, p. 7. Synpunkterna sammanfattades med att ägardirektiven behöver ses över rörande närstående transaktioner för utbyte av tjänster mellan de två AC Net-bolagen samt att ägarna fortsatt behöver diskutera frågan om behovet av två AC-Net bolag.

Med anledning av lekmannarevisionens kritik och de diskussioner som förts med anledning av revisorernas synpunkter i enlighet med 6 kap samt att underlaget för att bedöma om bolaget har bedrivits i enlighet med de kommunala ändamålen och befogenheterna är så bristfälligt att prövning inte låter sig göras föreslås regionstyrelsen besluta att det inte är möjligt att avgöra huruvida bolaget bedrivits i enlighet med de kommunala ändamålen och befogenheterna 9 § KL ska regionstyrelsen lämna förslag på nödvändiga åtgärder till regionfullmäktige. Regionstyrelsen föreslås därför besluta föreslå regionfullmäktige att besluta uppdra till regionala utvecklingsnämnden att utreda frågan om behovet av två AC-Net bolag, verka för en kvalitetshöjning av bolagets styrelseprotokoll samt att säkerställa att bolaget fullföljer kravet i befintligt ägardirektiv om att själv pröva om bolagets verksamhet varit förenlig med de kommunala ändamålen och bedrivits inom de kommunala befogenheterna.

Uminova Innovation AB (16,08 %)

Fastställt kommunalt ändamål och kommunala befogenheter

Föremålet för bolagets verksamhet är förändring av företagsidéer samt därtill hörande konsultationer och utbildning, uthyrning av lokaler och utrustning samt därmed förenlig verksamhet.

Årsredovisning samt granskning

Årsredovisning har inkommit. Bolaget har inte tagit ställning till om verksamheten har bedrivits i enlighet med de kommunala ändamålen och inom de kommunala befogenheterna.

Revisorerna har granskat årsredovisningen och gör den sammantagna bedömningen att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt och att årsredovisningen ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Uminova Innovation ABs räkenskaper.

Då bolaget inte har skickat in styrelseprotokoll under hänvisning till sekretess har bolagets styrelseprotokoll inte kunnat granskas. Bolaget har ingen lekmannarevisor. Någon granskningsrapport från lekmannarevisionen har därför inte inkommit. Då det saknas reglering om lekmannarevisor i bolagsordningen måste en sådan utses av bolagsstämman. Eftersom majoritetsägaren inte är en kommunal aktör som är skyldig att utse en lekmannarevisor föreslås att frågan lyfts till ägarsamråd. Underlaget för att bedöma om bolaget har bedrivits i enlighet med de kommunala ändamålen och befogenheterna är således så bristfälligt att prövning inte låter sig göras. Regionstyrelsen föreslås således besluta att det inte är möjligt att avgöra huruvida bolaget bedrivits i enlighet med de kommunala ändamålen och befogenheterna. Regionstyrelsen föreslås också besluta att uppdra till ägarombudet att i dialog med bolaget klargöra vilken information som Region Västerbotten behöver för att kunna genomföra sina skyldigheter enligt lag.

INERA AB (delägt till 4 %)

Fastställt kommunalt ändamål och kommunala befogenheter

Bolaget ska samordna, tillhandahålla och utveckla gemensamma tjänster och lösningar till stöd för digitalisering och verksamhetsutveckling i kommuner, landsting, regioner, samt bolag och organisationer som de utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över, inom deras verksamhetsområden och ansvar.

Bolaget ska inom ramen för de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-2 och 7-8 §§ kommunallagen och självkostnadsprincipen enligt 8 kap. 3c § kommunallagen agera affärsmässigt. Bolaget får bara när det är förenligt med den kommunala kompetensen och aldrig till större omfattning än tjugo (20) procent av bolagets omsättning tillhandahålla tjänster till andra än direkta eller indirekta aktieägare.

Årsredovisning 2020 samt granskning

Årsredovisning för verksamhetsåret 2020 har upprättats. Revisorerna har granskat årsredovisningen och gör den sammantagna bedömningen att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt och att årsredovisningen ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Inera ABs räkenskaper.

Lekmannarevisorns granskningsrapport visar att bolagets verksamhet under 2020 har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Inget övrigt har framkommit som tyder på att verksamheten i bolaget skulle ha stridit mot fastställt kommunalt ändamål och kommunala befogenheter

Samtrafiken i Sverige AB (delägt till 1,7 %)

Fastställt kommunalt ändamål och kommunala befogenheter

Syftet med bolagets verksamhet enligt årsredovisningen är att genom samverkan mellan ägarna förbättra för kollektivtrafikresenärer och verka för ökning av det totala kollektivtrafikresandet så att det skapar merintäkter inom varje ägares egen

verksamhet. Samtrafikens arbete omfattar i första hand tjänster som gör hela det nationella kollektivtrafiknätverket tillgängligt för resenärerna.

Årsredovisning 2019/2020 med förvaltningsberättelse samt granskning

Samtrafiken AB har brutet räkenskapsår, 1 juli-30 juni. Årsredovisning för verksamhetsåret 2019/2020 har upprättats, men ännu inte 2020/2021. Revisorerna har granskat årsredovisningen 2019/2020 och gör bedömningen att årsredovisningen ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Samtrafiken i Sverige ABs räkenskaper.

Bolaget har ingen lekmannarevisor. Då det saknas reglering om lekmannarevisor i bolagsordningen måste en sådan utses av bolagsstämman. Med hänsyn till Region Västerbottens begränsade inflytande föreslås att frågan lyfts till ägarsamråd.

Inga styrelseprotokoll har inkommit som kan utgöra grund för regionstyrelsens prövning.

Kommentarer i övrigt

Vid genomgång av årsredovisning, årsstämma och revisorernas granskning för verksamhetsår 2020, framkommer inget som tyder på att verksamheten i bolaget skulle ha stridit mot fastställt kommunalt ändamål och kommunala befogenheter.

Science Park i Umeå AB (delägt till 40 %)

Fastställt kommunalt ändamål och kommunala befogenheter

Ändamålet med bolagets verksamhet är att med beaktande av den kommunala kompetensen och kommunalrättsliga principer såsom självkostnadsprincipen, likställighetsprincipen och lokaliseringsprincipen liksom den bolagsordning som styr Uminova Holding AB, skapa gynnsamma fysiska förutsättningar för att start ups, företag och innovationer ska kunna utvecklas till nytta för ägarnas enskilda och gemensamma intressen. Detta ska åstadkommas genom samordnad planering och utveckling av Science Park-området.

Årsredovisning 2020 samt granskning

Årsredovisning för verksamhetsår 2020 har upprättats.

Revisorerna har granskat årsredovisningen och gör den sammantagna bedömningen att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt och att årsredovisningen ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Science Park i Umeå ABs räkenskaper. Lekmannarevisionens granskningsrapport visar att bolagets verksamhet under 2020 har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Enligt § 11 i bolagsordningen ska kommunfullmäktige i Umeå och Regionfullmäktige utse varsin lekmannarevisor. Regionfullmäktige har inte utsett någon lekmannarevisor. Regionstyrelsen föreslås föreslå Regionfullmäktige att utse en lekmannarevisor.

Efter genomläsning av styrelseprotokoll framkommer inget som tyder på att verksamheten inte har bedrivits i enlighet med fastställt ändamål och de förutsättningar som bolaget enligt speciallagstiftning har att verka utifrån.

Umeå Biotech Incubator AB (delägt till 16 %)**Fastställt kommunalt ändamål och kommunala befogenheter**

Föremålet för bolagets verksamhet är förädling av företagsidéer inom bioteknikområdet samt därtill hörande konsultationer och utbildning. Bolaget skall även bedriva uthyrning av lokaler och därtill hörande utrustning samt därmed förenlig verksamhet.

Årsredovisning samt granskning

Revisorerna har granskat årsredovisningen och gör den sammantagna bedömningen att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt och att årsredovisningen ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av UBIs räkenskaper.

Bolaget har ingen lekmannarevisor. Då det saknas reglering om lekmannarevisor i bolagsordningen måste en sådan utses av bolagsstämman. Eftersom majoritetsägaren inte är en kommunal aktör som är skyldig att utse en lekmannarevisor föreslås att frågan lyfts till ägarsamråd.

Inget övrigt har framkommit som tyder på att verksamheten inte har bedrivits i enlighet med fastställt ändamål och de förutsättningar som bolaget enligt speciallagstiftning har att verka utifrån.